

BOLETIN ECLESIASTICO

DEL

ARZOBISPADO DE TOLEDO.

ESTE BOLETIN ESTÁ DEDICADO Á LA CIRCULACION DE LAS COMUNICACIONES OFICIALES DEL ARZOBISPADO Y DEMAS QUE CONVENGA AL INTERÉS DEL CLERO.

Solemne apertura del Seminario Central de S. Ildefonso.

Segun estaba anunciado, y en cumplimiento de lo prescripto en el plan de estudios, vigente en los Seminarios del Reino, la apertura é inauguracion del curso académico de 1862 á 1865 tuvo lugar el 1.º del presente mes en el Central de esta ciudad á las nueve y media de la mañana. Dióse principio á un acto tan solemne con una Misa cantada por los Seminaristas internos, siendo el celebrante el Sr. Canónigo Penitenciario de la Santa Iglesia Primada. El Claustro de Sres. Profesores ocupaba el puesto que le correspondia, presidido por el Sr. Vicario general de este Arzobispado. Los alumnos de beca y los esternos concurrieron á tan magestuosa ceremonia con el respeto y compostura que reclama el lugar sagrado en que se ejecutaba. Terminado el Santo Sacrificio del Altar, el espresado Sr. Vicario general, á nombre de S. Emcia. el Emmo. y Reverendísimo Sr. Cardenal Arzobispo, nuestro amantísimo Prelado, declaró de viva voz que quedaba incoado el año escolar. En seguida se cantó solemnemente el himno ambrosiano para tributar rendida accion de gracias al Dador de todo don perfecto y bueno por este beneficio, que dispensa á la juventud estudiosa destinada á reparar las sensiblés pérdidas que continuamente experimenta el Clero en su personal. Despues el Sr. Dr. D. Manuel de Jesus Rodriguez, Canónigo Doctoral y Catedrático del mismo Seminario; colocado en la tribuna santa de la religion, leyó la Oracion

inaugural, nutrida de sólida doctrina y copiosa erudicion, cuyo tema fué: *De Subjectione necessaria rationis ad Fidem*, asunto importantísimo, con especialidad en nuestros dias, en los que el necio Racionalismo quiere eclipsar la antorcha brillante y luminosa que ilustra y esclarece el lugar oscuro y caliginoso de la razon, restituyéndola sus verdaderos fueros y armonizándola con las verdades que Dios se ha dignado revelarnos, y la Iglesia nuestra Madre propone á la creencia de sus hijos. A continuacion trascribimos la espresada Oracion, bien persuadidos que nos lo agradecerán los Sres. Curas Párrocos de esta Diócesis al encontrar en su lectura un nuevo comprobante del celo y sabiduría del Clero español, precisamente cuando se le supone sumido en el fango de la ignorancia mas supina. Se dió fin á la apertura del curso académico, haciendo los señores Catedráticos la protestacion de la Santa Fé Católica, segun está mandado.

Mucho nos prometemos de la vigilancia, rectitud y ciencia de los señores Rector y Profesores de este Seminario Central, asi como de la morigerada conducta, aplicacion y aprovechamiento de los Seminaristas internos y externos. Los unos y los otros sabrán corresponder, no lo dudamos, á los benéficos designios de nuestro Emmo. Prelado, que con incesante anhelo procura el mayor bien, fomento y prosperidad del Seminario de San Ildefonso. S. Emcia. espera, y se promete recojer los ópimos y copiosos frutos que ofrece este hermoso plantel, en beneficio de su Diócesis, y servicio de la Iglesia y de la Católica Nacion. Cumpla el Señor sus deseos.

De subjectione necessaria rationis ad Fidem ORATIO INAUGURALIS in Seminario Toletano Conciliari necnon Centrali Sancti Ildephonsi kalendas Octobris anni MDCCCLXII publice recitata à Doct. D. Emmanuele Jesus Rodriguez, almæ Ecclesiæ Canonico Doctorali, ejusdemque Seminarii Institutionum Theologicarum Magistro.

EMMI, ET RMI. D. CARDIN. ARCHIEP. LICENTIA.

Cum igitur gratia non tollat naturam, sed perficiat, oportet quod naturalis ratio subserviat fidei. S. Thom. art. 8. quæst. 1. part. 1.

RMI. AC EMMI. D. D. CYRILLI ALAMEDA Y BREA, Cardinalis, Præsulisque Nostri amantissimi consilio et approbatione, laudatam thesism explanandam arripio; breviter et utinam feliciter.

Scientia fit sapiens, ratione constituitur philosophus, christianum fides creat. Scientia ad aliquos tantum pertinet, ad omnes vero ratio: fides do-

num supernaturale Dei est. Sed ¡ prout dolor! ¡ Res mirabilis et rarior quam mirabilis! Prædicta tria intelligentiæ elementa, quæ inter constans, perintimaque deberet esse societas, non solum possunt non esse amicæ, sed de facto sæpe sæpius scientia et ratio, vel melius rationis abusus se mutuo latrant, momordent, dilaniant. Scientia potest rationem repellere: ¿quoties mitum, somnium, delirium, vel tantum metaphisicam, et nimiam subtilitatem in ratione non videtur invenire scientia? In lethali progressu deambulando; justitiæ prolegomena, prima veritatis principia, immutabilia æquitalis axiomata, synderesis theoremata ¿non despexit? ¿non sacrilego conculcavit pede? ¿nonne in ipsummet non invexit Deum? ¿nonne immundo falsæ justitiæ sigillo scandalosa sancivit crimina? Contra fidem pariter insurgit passim homo, ratione abutendo: eum irritant mysteriorum obscuritates, et quidquid rationalis suæ potentiæ limina transgreditur, abominat, ne gat; crebro scientiam eum increpantem febrili prosequitur affectu; fidem autem ipsum honorantem odit, primamque secundæ cæce anteponit. Omnium quæstionum fundamentum, cunctarum difficultatum originem, universorum errorum fontem tale esse certamen nemo non videt. Nec erravit, nec errare ullus unquam potest, nisi aut ex eo quod rationis existentiam neget, eam cum fide confundendo; aut ex hoc quod fidem inficias eat; ipsam cum ratione permiscendo; aut denique, licet rationis et fidei autonomiam admittens, divortium attamen mutuum, confrariatatem independentiam reciproce absolutam fidem inter et rationem indefesse statuendo.

Extra scientiæ, rationis et fidei concordiam non datur nisi intelligentiæ perturbatio: absque earum armonia non potest pax in mundo idearum existere; veritas namque nihil aliud est, quam scientiæ, rationis, et fidei intima unio. Leges naturæ, sicuti humanitatis canones; ut Dei et hominis vera habeatur notio, ab scientia desumit veritas; realitatum probationes, fundamentaque ratio suppeditat; supernaturalium non apparentium veluti visionem, certitudinem, scientiæ elevationem, participatam quamdam rationis infinitatem divina elargitur fides. ¡O magnum opus! Sed ¿quis perficiet? Si scriptores agiographos escipias, nullum invenies in antiquitate, tali intentum labori. Græcia et Roma, etiã si immortales philosophiæ principes procreavere, rationis et scientiæ consortium minime constituerunt. ¿Quid ad tam desideratam rem adipiscendam illis deficit?: sive positive, sive negative fides. Platonis, Aristotelis, Zenonis, quin immo et sensualis Epicuri opera, alias licet magni pretii, ellucubrationes, sapientiam, quas expectabat, et quibus indigebat humanitas, non confesse hanc ob causam, neminem litterarum tiroem latet.

Etiãsi ergo rationem, scientiamque perintima unione veluti hipostatica copulasses ¿ultimum intelligentiæ terminum assecutus fuisti?: absit. Illam coalitionem eminentiori gradu Confucius, Zoroaster, Socrates, Epictetus, aliaque quam plurima admirabilia ingenia in seculorum spatio seminata, ante Evangelii lucem contra tenebras non ab ipsis creatas luc-

tantia, adepti fuere. Quae infirmitate ad perfectionis coronidem non attingendam vasta eorum scientia, potensque ratio laborabat? carentia fidei, inquam, auditores praestantissimi. Si scientiae rationisque amicitiam Paganismus non peperit, non potuit parere; produxit eam Islamismum cum sua Dei unitate? Minime gentium. Nihil boni in hominum societate, non commercium, non artium perfectionem, non eloquentiam: nihilque perfectum in spiritus speculationibus et moralitate; bella tantum; sanguinis effusionem, exterminium invexit! Ratio in praecepto est: datur, aliquid, quod est errore deterius, veritatis nempe et erroris commistio, de qua aliter fides vel potius dicenda coactio mahometica.

Nullibi, carissimi juvenes, praestantissimam admirabilemque scientiae et rationis societatem, fide catholica dempta, inveniatis. Hujus inestimabilis concordiae fundamenta imprimis jacuerunt S. Clemens Romanus in suis epistolis, S. Barnaba, Hermas in suo libro Pastoris, S. Ignatius Antiochenus, S. Policarpus: ii praecipuum D. N. J. «ite docete omnes gentes» adimplere post Apostolorum lumina. Inchoatum aedificium sine intervallo sunt prosecuti praecleari S. Justinus, S. Theophilus, et ante suam defectionem etiam Julianus; quin inmo in hoc opere Atenagoras, Aristides, et Castor arcem occupasse, cunctis scitum: contra suam ecclesiam et usque ad seculi consumationem portas inferi non praevalituras esse, Divinus promisserat Fundator. Quae suam adimplevit promissionem? Videamus.

Si rationis et fidei compaginem Simon Magus, Menandes, Saturninus, Basilides, Manes sua cum sobole, rumpere conati sunt primevis temporibus; Ireneus; Tertulianus, Clemens Alexandrinus, Origenes primum; S. Gregorius Taumaturgus, Dionisius, Eusebius Caesariensis secundo: deinceps et non multo post Nycena Sinodus scientiae, rationis et fidei vinculi unionisque nodum fortissime constrixerunt. Et de hujusmodi Patrum concatenatione pertractando; quomodo preclarorum virorum S. Basilii, duorum Gregoriorum Nyseni nempe et Nazianceni, S. Joannis Chrisostomi, S. Cyrilli, qui omnes, occasione dantibus Aecio, Eunomio, Arrio, et Nestorio, immortalia Augustini tempora praeparavere, memoriam missam faciam?

Elloquentissimum hujus seculi autorem praestantissimumque de Augustini procuratione circa scientiae, rationis et fidei copulationem pertractantem audite. Doctrinam, inquit, S. Augustini vere thesaurum ad promptuarium vocaberis, ex quo deinceps divitias sibi theologiae immo et philosophiae scientia compararunt omnes, vel saltem, si eidem impense studerent, comparare possent. Etenim S. Augustinus in opere de Genesi a litteram fundamenta constituit philosophicae naturae, quae longo differt a tenebrosa illa ac pantheistica, quae in Germania colitur. In opere de civitate Dei fundamenta pariter locavit philosophicae historiae, quae profecto ea non est, quam ingeniosus Vico invexit, audacem, periculis plenam, et qua tantopere abutuntur non pauci; nec multo minus quam hegeliani ac neoeclectici adomant pantheismi ac fatalismi labe scatentem;

sed quæ tota innititur veritate, sapientissimi nempe Dei œconomiae in religione sua instituenda, regenda et propaganda usque ad seculorum finem, qualem serius Augustini vestigiis inherens ampliori evoluit ratione Bosuetus discusso super historia universalis. In eodem demum germina inveniuntur multiplicium doctrinarum philosophicarum, quæ postea diversis sunt temporibus evoluta, et adhuc ætate nostra evolvuntur. Et quantum ad meam propositionem elucidandam Samuel Taio, Antistes Cæsaraugustanus, nostræ Hispaniæ filius, seculo septimo (hoc est quatuor ante Petrum Lombardum seculis, obiit enim ann. 665) scholasticorum omnium primus in sua summa theologica ex Patrum sententiis, non aduxit? Ex eo discimus scientiam inter et rationem, nec dari, nec concipi posse amicam societatem, quin eo ipso quo distincte permaneant, in aliquo communi vinculo, quod eas religat, per quamdam veluti circummissionem, uniantur. Insuper necessum est rationem et fidem, de quodam participare principio, quocum sine confusione tangantur; quocum, semota absortione, amplectantur; sunt namque sicuti tres ex eodem sole irradiationes, tria ipsius fontis rivula, tria, denique unius veritatis dogmata, uno Deo præceptore, qui Dominus scientiarum est, et cui patet omnium scientia. Ideo D. Joannes illas exhibet veluti ipsam verbi lucem omnem hominem venientem in hunc mundum illuminantem.

Notatu digna est, quæ aliquibus vixta est regulæ exceptio, singularitas, quæ in Bajo, Jansenio, Calvino; eorumque consureculis occurrit. In absurdas prolapsos fuisse aberrationes, nefandum bellum plusquam civile in agrum intelligentiæ, à se pacificum intulisse, theologis communiter visum est, ex eo quod liberum negantes hominis arbitrium post prothoparentis peccatum, creaturamque rationalem in vi suæ gratiæ automata reddentes, rationem infitiabantur sua in fide absorbendo. Aliter automant alii; scilicet heresiarchas prædictos, licet primo intuitu, fidei exclusive dominium tribuerint vocibus, in rei veritate eam subiciebant rationi, immo estinguebant. Si in hac opinione divisum est in studia contraria vulgus, catholica tenet Ecclesia fidem neque destruere naturale recte rationis lumen, neque illi unquam posse adversari. Si fides nativum rationis lumen, inquit P. Perrone, extingueret, eique adversaretur, hoc fieret vel quia ipsa cæcum omnino à ratione exigeret objectis credendis assensum, vel quia rationi quidquam credendum proponeret, quod cum ejus principiis adversa fronte pugnaret. Neutrum consistere tota probat theologia. Scitis, benevoli auditores, Paschalem, cujus ingenii acumen nemo non noscit, post multa temporum curricula, quibus studio vacavit, indefesseque insudavit, rationis et fidei finalem his verbis sancivisse conjunctionem. Sunt, ait, tres mundi, corporum videlicet, spirituum, et alter, qui est Dei supernaturalis et infiniti. Philosophia, quæ ad secundum spectat, imperium tenere debet in primo, sed summissa tertio, ut se elevet, non ut se extinguat. Postquam ab infallibili ecclesiæ magisterio aliquid credendum de fide propositum est, interrogat P. Perrone, ac etiam postquam iis

omnibus, quæ ecclesia credenda proposuit, quispiam intellectus ac voluntatis assensum, divina opitulante gratia, præbuit, nullæne amplius rationi partes supersunt? Haudquaquam sane, sed plura sunt in quibus poterit humana ratio post susceptam fidem se exercere, suasque vires, dummodo ancillam se exhibeat fidei, minime vero ut arbitram et dominatricem.

A S. Anselmo usque ad Sacrosancti Concilii Tridentini tempora non defuere homines docentes, quæ non oportet; rationis imperium supra fidem, jam jam nominalistæ et conceptualistæ inauguravere; aperte proclamando res per sensus tantum cognosci; genera et species non esse nisi meros mentis conceptus, qui per nomina, vacua realitate, significantur. Ab oriente usque ad occasum; à septentrione usque ad meridiem, in universo mundo vagus ortus est rumor, ubique gentium; sed verborum tantum rumor, et formularum, in scholis et academiis rationis absolutam independentiam quiritans. Recedant vetera, nova sint omnia, animi virilitas, hominis emancipatio, totius auctoritatis abolitio, ratio non serva, sed domina, non acceptans fidem sed judicans; illimitata libertas; hem recens, tanquam aurora coruscans, dictionarium omnium sapientium et insipientium manibus positum. O cæci, et cæcorum duces! Contra sensum philosophicum errorem, theoreticam et practicam contradictionem talia involvunt principia. Notionem ullam positivam absoluta rationis independentia potest producere; absoluta rationis independentia tantummodo liberrimam et omnimodam de omni scibili judicandi, vel melius dicam loquendi facultatem, de naturalibus et supernaturalibus, de humanis et divinis, de creatis et increatis, confert. Sed tam ampla potestas erit utiquè proculdubio independentia, non autem scientia, minus autem ratio. Si cum independentia commiscerentur nec non identificantur scientia et ratio, omnes sapientes, universos philosophos parvo pretio esse posse, apertum est; fiant independentes, et jam in eorum sententia doctoratus sunt insigniti laureola; proindeque nomen philosophus non erit amplius, ut retro seculorum à mundi creatione traditum fuit, rationis et scientiæ amator, sed independentiæ idololatra. D. Bernardus omnigena illustris doctrina, non minus ac sanctitate, magnum in his controversiis adversus catholicam doctrinam certamen certavit, divinam fidem rationis licentiæ opponens. Divinum inter peragrando Petrus Lombardus in suarum distinctionum quatuor libris, Alexander de Ales, Albertus Magnus, S. Bonaventura, in omni patientia et doctrina opus perfecerunt, cui coronidem magister meus doctorum doctor, præceptor angelicus S. Thomas Aquinas in ejusdem contra gentiles summa, D. Pauli epistolârum expositione, summaque theologia imposuit. Hunc virum à divina missum providentia, ut ædificium scientiæ et rationis, quod adhuc spectaba humanitas, mirifice construeret; hunc virum, inquam, cujus nec æmulatorem nec successorem in litterarum republica minime invenio, materiam, de qua in præsentiarum, pertractantem audite, Filioli mei. Ad ea, inquit, quæ ratione humana investigari possunt, necessarium fuit hominem instrui revelatione divina;

quia veritas de Deo per rationem investigata à paucis et per longum tempus et cum admixtione multorum errorum homini proveniret, à ejus tamen veritatis cognitione dependet tota hominis salus. Ut ergo salus hominibus et convenientius et certius proveniat, necessarium fuit præter philosophicas Disciplinas, quæ per rationem investigantur, sacram doctrinam per revelationem haberi. Dixerat enim Gentium, Apostolus; omnis scriptura divinitus inspirata utilis ad docendum, ad arguendum, ad corripiendum, ad justitiam. Nec hoc derogat, subdit alibi, dignitati hujus doctrinæ; nam licet locus ab auctoritate, quæ fundatur, super revelatione vel ratione humana sit infirmissimus, locus tamen ab auctoritate, quæ fundatur super revelatione divina, est efficacissimus. Utitur tamen sacra doctrina ratione humana; non quidem ad præbandam fidem (quia per hoc tolleretur meritum fidei) sed ad manifestandum aliqua alia, quæ traduntur in hac doctrina. Et inde est, quod etiam auctoritatibus philosophorum sacra doctrina utitur, ubi per rationem naturalem veritatem cognoscere potuerunt. Et cum de fidei virtute, sicuti cum de mysteriis singillatim, mirifice, ut solet, pertractat, non alius est ei scopus nisi ostendere, rationem et fidem inter se non pugnare, licet fides supra rationem teneat sedem. Inspice ergo, juvenes ornatissimi, Phœbum post nubila; præceptorem angelicum scuta impenetrabilia, armasque invencibiles suis posteris largiendo; armoniam inter scientiam rationem et fidem stabiliendo, et quidem insolubili nexu. Hinc fuit, quod ejus intensive et extensive fere illimitata scientia, validissima firmata ratione, non modo fidem non metueret, sed ardentissime eam amaret.

Sed prout dolor! Quis temperet à lacrymis? Si post nubila Phœbus, post Phœbum etiam nubila. Quisnam esset suspectus post lucida Doctoris Aquinatis argumenta adhuc horam errorum, tenebrarumque potestatem adventuras esse? Hoc supremo indigebat sacrificio veritatis manifestatio; ut nulli mortalium in æternum notum non esset, quod sejunctis scientia ratione et fide, nihil, aliquibus ordinis naturalis veritatibus exceptis, nisi tenebræ, et caos; hæreditas luctuosa generis humani esset. Re perpensa Martini Lutheri ingentes impetus, ejusdemque inventæ novitates, et studiosa voluptas in corrumpendis detruncandisque scripturis sacris, nullum aliud præseferebant desiderium, quam rationis deitatem, ipsiusque omniscientiam stabilire: ita Cardinalis Cajetanus, Cardinalis Hosius, Bellarminus, Petavius, Tomasinus, aliique quam plurimi agnovère. Quæ de causa emancipatæ impotentiam rationis cum ipsius Lutheri delirium aperte planeque ad evidentiam tenus demonstrarunt. Ex hoc infero, non interruptam litem catholicismum inter et impietatem in hoc tantum consistere: utrum ratio sit per se ipsa sufficiens, an non? Dominus Noster Jesuschristus, qui fundavit Ecclesiam pretio sanguinis sui, numquam eam deseruit, sed homini inimico cælatorum vineæ suæ opposuit operadores. Agmini Jansenistarum confodiendi missit Gottum, exempli gratia, Fenelonem, Bergierem: Kantianæ proli religionem inter rationis limina coarc-

tanti mandavit tot viros illustres dogmatica in Theologia, vel biblica, vel patristica, vel apologetica, ut una cum scholasticis, quorum non est numerus, materialem redderent divinam promissionem: veritas Domini manet in æternum. Confusa turba voltoriana, Humiana, Proudhomiana, vobis, dignissima contio, eorum diabolicum opus destruere commissum est, duce sapientissimo P. Perrone à præclaro Antistite Nostro vestris posito manibus: Nocturna versate, versate diurna. Melioribus otii temporibus domesticas relinquitte quæstiones; nunc temporis pauci interest D. Thomæ Aquinatis, aut Joannis Duns Schoti partes facere, aut Augustini sententiam, aut Molinæ, vel Suarezii tenere; decissimum est actuale bellum; non agitur de quæstionibus, in quibus quicumque loquitur, catholice loquitur: non de modo, sed de re, dimicatur pro toto.

Si mea prælectione, auditores amplissimi, magis magisque scientiam diligitis, rationem veneratis, easque fidei tamquam ancillas subjicitis; quod desiderio desideravi, consecutus sum. Melior est enim sapientia quam vires, et vir prudens quam fortis. Obsecro vos, vel, si quod mihi dat imperium magistratus auctoritas, præcipio, hujus Conciliaris et Centralis Seminarium collegæ, ut numquam vosmetipsos detis lectioni nisi post Orationem; initium namque sapientiæ timor Domini. Dixi.

CULTOS RELIGIOSOS.

Mañana comienzan los cultos solemnes que anualmente se consagran en el antiguo Templo de S. Pedro Mártir á la Santísima Virgen del Rosario, celebrándose su Fiesta principal con Sermon que predicará el Doctor D. Antonio Carrera. Por la tarde, despues de las Completas solemnes, Rosario y Letanía cantada, se hará la Procesion con la Imágen de Nuestra Señora, concluyendo con Salve á toda orquesta. En este dia se gana Indulgencia plenaria, tantas veces cuantas se visite la Capilla de Nuestra Señora del Rosario. Para ganarla se requiere haber confesado y comulgado, y tener la Bula de la Santa Cruzada.

La Comunidad de Religiosas Dominicas de Jesus y María consagra tambien mañana solemne funcion religiosa á Maria Santísima con la advocacion del Rosario, predicando en ella el Sr. Canónigo Doctoral.

Por la tarde á las tres y media se tendrán en la Parroquial de S. Juan Bautista los ejercicios mensuales del Corazon de Jesus, con Plática que dirá el Dr. D. Cesáreo Humarán, Beneficiado de la Santa Iglesia.

EDITOR, JOSÉ DE CEA.